

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

นวนิยายเป็นวรรณกรรมที่เข้าถึงบุคคลต่าง ๆ ในสังคมได้ดีที่สุดมีความง่าย ความบันเทิง เพลิดเพลินแทรกซ้อนอยู่ มีเรื่องราวของชีวิตแบบต่าง ๆ นานาซึ่งถ่ายทอดเป็นตัวแทนสื่อได้อย่างมีชีวิตชีวาสนุกสนานและยังให้ข้อคิดภาพชีวิตที่น่าสนใจสามารถใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตได้ เพราะนวนิยายเป็นเรื่องที่แต่งสมมติขึ้นให้สมจริง (จิตรลดา สุวัคคิกุล : 2518 : 1) นอกจากนี้ยังมีคุณประโยชน์ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ ซึ่งแต่ละบุคคลควรปฏิบัติ เพื่อการมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ความสมบูรณ์ความวิถิต่างเฉพาะตน จึงช่วยให้ผู้อ่านได้รู้จักและเข้าใจชีวิตกว้างขึ้น สามารถใช้เป็นแนวทางช่วยตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาณ์ดำเนินชีวิตได้อย่างรอบคอบ

จากเหตุผลดังกล่าว นวนิยายจึงได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากผู้อ่านเกือบทุกวัย โดยเฉพาะผู้อ่านวัยหนุ่มสาวหรือเยาวชน จากงานวิจัยของนิศา ชูโตและคณะ (ม.ป.ป. : 46) พบว่านวนิยายรัก ได้รับความนิยมอ่านเป็นอย่างมากและยังมีปริมาณการผลิตสูงสุดของตลาดหนังสือ นวนิยายไทย นับจากระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปี พ.ศ. 2526 ในงานวิจัยของสุพรรณี วราทร (2516 : 38 - 43) ได้กล่าวถึงการจำแนกประเภทนวนิยาย ซึ่งจำแนกได้หลายแบบ เช่น จำแนกตามชนิดของตัวละคร จำแนกตามทำนองการแต่ง จำแนกตามโครงสร้างของเรื่อง และจำแนกตามเนื้อเรื่อง แต่ที่นิยมมากที่สุด คือ จำแนกตามเนื้อเรื่อง ซึ่งจำแนกย่อยออกได้ 11 ประเภท เช่น นวนิยายรัก นวนิยายชีวิตโลกิณ นวนิยายสะท้อนสังคม เป็นต้น จึงทำให้มีนวนิยายแนวใหม่เกิดขึ้นเสมอ ๆ

นวนิยายรักมีอิทธิพลต่อผู้อ่านทั้งในเชิงลบและเชิงบวก

ชลธีรา กลัดอยู่ (2516 : 52 - 53) ได้แสดงทรรศนะว่า อิทธิพลในเชิงลบของ

นวนิยาย จำแนกได้ดังนี้

1. นวนิยายที่ถอดเรื่องราวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับกามารมณ์ การคบขู้ขสาวและความประพฤติกางเพศที่ผิดปกตอย่างโจ่งแจ้งเกินไป นวนิยายประเภทนี้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกทีในตลาดหนังสือปัจจุบันซึ่ง เรื่อง เหล่านี้เป็นภัยต่อจิตใจของผู้อ่านเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง

2. นวนิยายเพื่อฝัน เช่น เรื่องที่มีนางเอกสวยแต่ยากจนรักกับพระเอกรูปหล่อและร่ำรวยจึงเกิดอุปสรรค แต่เรื่องกลับลงเอยอย่างมีความสุข เป็นต้น เรื่องประเภทนี้หากพิจารณาอย่างถ่องแท้จะพบว่า "หนี" จากความจริงมีผลลอมเมำจิตใจของผู้อ่าน โดยเฉพาะผู้อ่านเยาวชนให้ชอบ "หนี" ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของตนเองด้วย

สำหรับอิทธิพลเชิงบวกนั้น เจือ สตะเวทิน (ม.ป.ป. 60-69) ได้แสดงทรรศนะไว้ดังนี้

1. นอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นสำคัญแล้ว ยังทำให้ผู้อ่านเกิดความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

2. ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ทางภูมิศาสตร์ การเมือง หลักการดำเนินชีวิต ภาษา เป็นต้น

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่านวนิยายมีอิทธิพลต่อผู้อ่านเยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านดีมีคุณค่าและในด้านที่เป็นพิษเป็นภัยต่อผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสุชาติ สวัสดิ์ศรี (2521 : 65) ที่กล่าวว่า "วรรณกรรมจะไม่มีผลในทางลบแก่ใครเพียงประการเดียว วรรณกรรมต้องมีอิทธิพลทั้งในด้านสร้างสรรค์และทำลาย" โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรมประเภทหนึ่ง คือ นวนิยายรักมักได้รับการเข้าใจและมองภาพรวมจากบุคคลทั่วไปว่าเป็นเรื่องไร้สาระ มุ่งให้แต่ความสนุกสนานเพลิดเพลินพาผู้อ่านเส็กหนีชีวิตจริงหรือเป็นเรื่องที่มุ่งไปในทางที่ไม่ดีนัก ดังข้อความที่ พรูว์ พัฒนาไทย (2527 : 27) กล่าวไว้ว่า "ผู้เป็นบิดา มารดา หรือครู อาจารย์ ของเยาวชน ต้องหันมาสนใจการซื้อหนังสือที่มีอยู่ตามแผงหนังสือ ควรช่วยแนะสั่งพิศชอบชั้วติของหนังสือบางเล่มเหล่านั้น นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงการพิมพ์หนังสือและการแต่งหนังสืออีกด้วย เพราะหากคิดว่าหนังสือประเภทรัก ๆ ใคร ๆ เป็นเรื่องธรรมดา เยาวชนซื้อหาอ่านได้ความใจชอบนั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วมีผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง" แต่ในทางตรงกันข้ามนวนิยายรักก็ไม่ใช่ว่าจะมีเนื้อหาไร้สาระไปทั้งหมดคงมีเนื้อหาที่ให้สาระสอดแทรกอยู่บ้าง ซึ่งนักประพันธ์บางท่านก็สอดแทรกทัศนคติที่สั่ง ามไว้ในรูปแบบ

พืงมีนเหล่านั้นคั้งที่ไพลิน รุ่งรัตน์ (2523 : 34)กล่าวถึงเรื่อง สาวชาวไร่ ของ นราวดี (เพ็ญศรี เคียงศิริ) ได้เน้นไปที่เห็นคุณค่าของชนบทเปรียบเทียบกับการปรุงแต่งที่ไว้ความสุขของชีวิตในเมือง หรือคั้งข้อเขียนของ Shirley Moretto และ Kathleen Weidenburner (1984 : 1728) ได้กล่าวไว้ว่า "โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กหญิงวัยรุ่น ส่วนมากชอบอ่านนวนิยายรัก เนื่องจากชื่นชอบนางเอกที่มีบุคลิกคล่องแคล่วกระฉับกระเฉงในการทำงานและมีประสบการณ์ชีวิตมาก ๆ ซึ่งอาจจะนำมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของคนได้และผู้อ่านยังได้เรียนรู้ถึงขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพภูมิประเทศ การแต่งกายและประวัติศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ อีกด้วย เพราะมีนักประพันธ์นวนิยายรักหลายท่านที่ชอบเดินทางท่องเที่ยวไปในประเทศต่าง ๆ โดยที่ผู้อ่านไม่ต้องเดินทางด้วยตนเอง" นอกจากนี้ รัฐจวน อินทรกำแหง (2508 : 6 - 7) ยังได้แสดงทัศนะภาพรวมของนวนิยายอย่างเป็นกลางไว้ว่า ในความเป็นจริงแล้วไม่ว่านวนิยายประเภทใดก็ตามย่อมมีทั้งผลดีและผลเสียอยู่ในตัวเอง เพราะนวนิยายเสนอภาพชีวิตที่ละเอียดละล้าทั้งคนดีและคนชั่ว ความงดงามและความซึ้งเห่ ความขรุขระและความประณีต และเสนอวิธีแก้ไขบมชีวิตในลักษณะต่าง ๆ กันเป็นต้น ซึ่งผู้อ่านต้องมีวิจารณญาณของตนเองเป็นเครื่องตัดสินมิใช่รับเอาเสียทั้งหมด

จากข้อความที่กล่าวจะ เห็นได้ว่า อันที่จริงแล้วนวนิยายรักนอกจากจะมุ่งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน เป็นสำคัญแล้วยังมีสาระที่เป็นคุณค่าให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านอยู่ไม่น้อย และคั้งเหตุผลที่ จินตนา เกษรบัวขาว (2528 : 2) ได้กล่าวไว้ว่านวนิยายที่เขวาชนอ่านควรเป็นนวนิยายที่ดีแฝงไว้ด้วยคุณธรรมและ คติธรรม ช่วยในการปูพื้นฐานลึ้งที่คิงามเพื่อที่เขวาชนจะได้ยึดเป็นหลักและเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน การดำเนินชีวิตอันจะนำมาซึ่งความสงบสุข ทั้งในชีวิตส่วนตัวและลั้งคม อนึ่งเขวาชนได้ให้ความสนใจอ่านนวนิยายรักเป็นอย่างมากและนวนิยายรักมีภาพที่คลุ้มเครือคั้งที่กล่าวมา ฉะนั้นจึงควรมีการศึกษาเนื้อหาของนวนิยายรักว่าให้คุณค่าหรือแนวคิด คติธรรมตลอดจนสาระความรู้ต่าง ๆ ในอันที่จะช่วยเสริมสร้างและเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านโดยเฉพาะเขวาชนตลอดจนลั้งคมบ้างหรือไม่ อันที่จริงการแต่งนวนิยายรัก หากแต่งด้วยความระมัดระวังและแสดงให้เห็นว่าความรักเป็นลั้งที่คิงาม ก่อให้เกิดกำลั้งใจที่จะประกอบคุณงามความดี การประพฤติปฏิบัติตัวอย่างไร รวมทั้งชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามครรลองของชีวิตที่ประพฤติปฏิบัติในสภาพลั้งคัมปัจจุบันได้ก็นับว่านวนิยายรักได้มีบทบาทที่สำคัญช่วยเสริมสร้างผู้อ่านแท้จริงเหมือนคั้งที่ William Somerset Mougham (อ้างถึงใน วิริยะ ลีรลั้งท 2524 :

28) กล่าวไว้ว่า "นวนิยายเป็นงานศิลปะที่มุ่งให้ความบันเทิงและหากเป็นเรื่องที่ดีแล้วความดีเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและตราตรึงอยู่ในความทรงจำของผู้อ่านตลอดไป"

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา งานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศพบว่า มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับนวนิยายรักในแง่มุมต่าง ๆ และมีงานวิจัยที่ทับเนื่อง เกี่ยวข้องได้ แบ่ง เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. งานวิจัยที่ศึกษาเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและ พัฒนาการของนวนิยาย
2. งานวิจัยที่ศึกษาด้านแนวคิดที่ปรากฏในเนื้อหาของนวนิยาย
3. งานวิจัยที่ศึกษาเนื้อหาของนวนิยายโดยใช้การศึกษาเปรียบเทียบ
4. งานวิจัยที่ศึกษาเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในด้านคุณค่า คุณธรรมตลอดจนสาระความรู้ต่าง ๆ จากวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ
5. งานวิจัยที่สำรวจตลาดหนังสือปัจจุบัน

รายละเอียดของงานวิจัยในแต่ละหัวข้อมีดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยที่ศึกษาเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและ พัฒนาการของนวนิยาย
เริ่มตั้งแต่ สุพรรณิ วราทร (2516) ศึกษา "ประวัตินวนิยายไทยตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475" ผลปรากฏว่า นับตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึงรัชกาลที่ 7 ในด้านเนื้อหา มีลักษณะ คล้ายคลึงกัน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องความรัก ความตื่นเต้น และ เหตุการณ์ผจญภัย ซึ่งไม่สมจริง ตั้งแต่ พ.ศ. 2470 เนื้อหาของนวนิยายเริ่มมีความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญโดย เป็นที่แสดงความคิดเห็นของผู้ประพันธ์และมีลักษณะ สมจริงมากขึ้น

ต่อมา ศรีศิลป์ บุญขจร (2521) ศึกษา "พัฒนาการนวนิยายไทย พ.ศ. 2475 - 2500 ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับสังคม" พบว่า สภาพการณ์ของสังคมและการเมือง มีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางและพัฒนาการของนวนิยายไทย แนวโน้มของนวนิยายส่วนใหญ่เป็น

นวนิยายพาฝัน ซึ่งอาจสรุปได้ว่า นวนิยายไทยมีพัฒนาการมาจาก "นวนิยายพาฝัน"* มาสู่ "นวนิยายเพื่อชีวิต"**

สันติ หองประเสริฐ (2519) ศึกษา "วิวัฒนาการของเนื้อหานวนิยายไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 - พ.ศ. 2517" ผลปรากฏว่า นวนิยายรักมีปริมาณการผลิตมากและสูงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นับตั้งแต่ช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในการศึกษา

2. งานวิจัยด้านแนวคิดที่ปรากฏในเนื้อหานวนิยาย

บาเย็น อัมสำราญ (2527) วิจัยเรื่อง "วิเคราะห์แนวคิดของนวนิยายไทย ระหว่าง พ.ศ. 2501 - 2506" เพื่อศึกษาแนวคิดและวิธีเสนอแนวคิดจากนวนิยายไทย 80 เรื่อง ผลปรากฏว่า นวนิยายไทยส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก และนั่นจึงได้ข้อสรุปว่าแนวคิดของนวนิยายส่วนใหญ่เป็นแนวคิดเกี่ยวกับความรักมากกว่าแนวคิดอื่น ๆ

Dennis Howard Danvers (1984) วิจัยเรื่อง "Romantic Ideas in the Fiction of Shirley Hazzard" พบว่ามักจะใช้แนวคิด "อำนาจของความรัก" สอดแทรก

* นวนิยายพาฝันหรือนวนิยายจินตนิยม (Romanticism) คือนวนิยายที่มุ่งแสดงให้เห็นความสำคัญของอารมณ์ (Emotion) ความรู้สึก (Sementiment) และญาณสังหรณ์ (Intuition) นวนิยายประเภทนี้มุ่งที่ประเทืองอารมณ์เป็นหลัก การเขียนนวนิยายประเภทนี้ไม่วางกฎเกณฑ์ตายตัว ผู้เขียนย่อมใช้วิธีการเขียนที่แปลกใหม่ได้อย่างเสรี ฉะนั้นเนื้อหาของนวนิยายเป็นเรื่องที่พันพ้องกับความรัก โลก โกรธ หลงของมนุษย์อันเต็มไปด้ายกิเลสและคัมภีร์จลาจลาริษา (ธวัช บุณโกลก 2527 : 88)

** นวนิยายเพื่อชีวิต คือนวนิยายที่เสนอปัญหาสังคม โดยการวิเคราะห์ปัญหาและค้นหาต้นตอปัญหาเหล่านั้น รวมทั้งสะท้อนให้เห็นสภาพอันเลวร้ายและความอยุติธรรมในสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวในลักษณะ เห็นอกเห็นใจผู้ได้รับความอยุติธรรม ขณะเดียวกันก็ต้องชี้แนวทางที่จะนำไปสู่สภาพที่ดีกว่า (ศรีศิลป์ บุณขจร 2523 : 307 - 308)

ในพฤติกรรมตัวละครเสมอ ๆ โดยให้แสดงความรักอิสระ เสรีอย่างเต็มที่แต่เสี้ยวหนึ่งของเวลาที่
ต้องกระทำตามอำนาจของความเป็นเหตุผล เพราะถือว่า "ความรัก" เป็นสิ่งที่ทำให้เกิด
"การค้นพบตัวเอง" และ "คุณค่าของชีวิต" แม้ว่าความรักไม่สามารถควบคุมวิถีชีวิตได้แต่เก็บ
ความมีเหตุผลก็ตาม เนื่องจากความเป็นจริงของชีวิตมนุษย์ ซึ่งชอบใช้อารมณ์มากกว่าความมี
เหตุผลนี้เองจึงสร้างตัวละครที่มีคุณธรรมเข้าใจต่อมนุษยชาติ มีจิตใจกว้าง ยอมรับฟังความ
คิดเห็นจากกลุ่มของสังคมและไม่ต้องการครอบครองผู้ใดละเมิดตัวละครของ Hazard ที่ได้รับการ
ชื่นชมมากที่สุด คือ ตัวละครที่สามารถทนรับความเลวร้ายจากโชคชะตาหรือเคราะห์กรรมได้
เสมอ ๆ แต่ดำรงไว้ซึ่งความมีบุรณภาพและมนุษยธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผ่านวิกฤตการณ์
ของชีวิตไปได้

James P. Kerr (1986) วิจารณ์เรื่อง "Fiction Against History : The
Uses of Romance in the Waverley Novels" พบว่า ความเป็นจริงของงานเขียน
นวนิยายประวัติศาสตร์ของ Scott นั้นไม่ได้เขียนอย่างบิดเบือนหรือแต่งเรื่องราวขึ้นใหม่ตาม
ความพอใจ เพราะได้มีการพิสูจน์เรื่องราวต่าง ๆ ในนวนิยายนั้นเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ
เหมือนดังที่ผู้อ่านทั้งหลายเข้าใจคิดเรื่อยมาทั้ง ๆ ที่ Scott เป็นผู้เริ่มแนวการเขียนนวนิยาย
ประวัติศาสตร์ แต่ได้ยกย่องงานเขียนของ Waverley ว่าเป็นนักเขียนนวนิยายประวัติศาสตร์
ที่เชื่อถือได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ Scott ได้ใช้แนวคิด "โรแมนติก" เข้ามาผสมผสานกับ
"ความสมจริง" ตลอดทั้งเรื่องนั่นเอง ในส่วนที่ไม่เป็นความจริงก็คงจะมีอยู่บ้างแม้แต่งานที่
ตั้งใจเขียนอย่างดีที่สุดก็ตาม

3. งานวิจัยศึกษาเนื้อหานวนิยายโดยใช้การศึกษาเปรียบเทียบ

Susan G. Kundin (M.P.U.) วิจารณ์เรื่อง "Romance Versus Reality
: A Look at YA Romantic Fiction" จากนวนิยายรักสำหรับวัยรุ่น 16 เรื่อง ใช้วิธี
การศึกษาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ Mary F. Compton and Juanita Skelton เรื่อง
A study of Selected Adolescent Problems as Presented in contemporary
Realistic Fiction for Middle School Students" ซึ่งใช้นวนิยายสมจริงสำหรับ
วัยรุ่น 15 เรื่อง โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์จากงานวิจัยของ Mary F. Compton and
Juanita Skelton ที่สร้างขึ้นจากปัญหาวัยรุ่น จำแนก 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1. ปัญหาส่วนตัว

บุคคล เช่น การศึกษาเสขิต การพัฒนาการทางเพศที่เร็วหรือช้าเกินไป ฯลฯ 2. ปัญหาภายในครอบครัว เช่น ความแตกแยกของครอบครัว ความอิจฉาระหว่างพี่น้อง ฯลฯ 3. ปัญหาที่เกิดจากภายในตัวเอง เช่น ความขัดแย้งต่อคุณค่าของศีลธรรมจรรยา การกระทบกระทั่งกับครูและเพื่อน ฯลฯ พบว่าทั้งนวนิยายรักและนวนิยายสมจริง มีความแตกต่างกันเล็กน้อย ส่วนใหญ่ของ เนื้อหานวนิยายสมจริงจะพบเนื้อหาของวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและภายในครอบครัว ส่วน เนื้อหานวนิยายรักจะพบเนื้อหาเกี่ยวกับภายในตัวเองมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ทั้งนวนิยายรักและนวนิยายสมจริง ได้สะท้อนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของวัยรุ่นอย่างมีคุณค่าแก่ผู้อ่านอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังพบว่า สำนักพิมพ์ทุกแห่งล้วนแต่ผลิตนวนิยายที่เสนอปัญหาวัยรุ่นทั้งสิ้น

4. งานวิจัยที่ศึกษาเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในด้านคุณค่า คุณธรรมตลอดจนสาระความรู้ต่าง ๆ จากวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ

ยุพา โชติเกียรติ (2519) ได้ศึกษาริวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น บทความ สารคดี บทร้อยกรอง และกวีนิพนธ์ ที่มีต่อการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ของโรงเรียนรัฐบาล 6 แห่ง ชาย 324 คน หญิง 264 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลปรากฏว่านักเรียนชายและหญิงมีความเห็นว่าคุณค่าที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมประเภทเรียงร้อย คือการผ่อนคลายอารมณ์และให้ความเพลิดเพลิน อันดับ 1 ให้ความคิดและคติ เป็นอันดับ 2 และเป็น การเสริมสร้างนิสัยให้รักการอ่านเป็นอันดับ 3 และมีความเห็นว่า วรรณกรรมประเภทเรียงร้อยให้ประโยชน์ในด้านการศึกษา คือให้สติปัญญา ปรัชญาชีวิต ภาษาและวัฒนธรรมประเพณี ส่วนนักเขียนที่นักเรียนหญิงชอบมากที่สุด คือ หมอขັນดี โดยเฉพาะ เรื่อง คู่กรรม

วิจิตร สุกากร (2523) ได้วิจัยเรื่อง "วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กในด้านคุณธรรมเฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2522" และสุภารัตน์ พงษ์เจริญ (2533) ได้วิจัยเรื่อง "หนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 - 2530" พบว่า คุณธรรมด้านมารยาท ปรากฏในเนื้อหามากที่สุดและผลจากการวิจัยของสุภารัตน์ พงษ์เจริญ ยังพบว่าหัวข้อเนื้อหาที่มีค่าความถี่ต่ำสุดในหมวดเสริมสร้างพัฒนาด้านสติปัญญา คือ หัวข้อเนื้อหาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

กฤษณา พลชีวิน (2524) ได้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสำหรับเด็กอายุ ตั้งแต่ 6 ถึง 12 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 ถึง พ.ศ. 2519" และ จันทิพย์ พาณิชผล (2527) ได้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสำหรับเด็กที่แปลเป็นภาษาไทย พ.ศ. 2520 - 2525" พบว่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมปรากฏในเนื้อหาน้อยที่สุด

เบญจา บุญสนธิกุล (2525) ได้วิจัยเรื่อง "วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูน ที่ได้เค้าโครงจากต่างประเทศ ราคาเล่มละ 3 - 10 บาท" พบว่าคุณธรรมด้านส่งเสริมที่กล่าวถึงมากที่สุด คือ ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง

จินตนา เกษรบัวขาว (2528) ได้ศึกษาเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาคุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น ประเภทบันเทิงคดีที่พิมพ์ในระหว่างเดือนมกราคม 2524 ถึง สิงหาคม 2526 โดยไม่รวมหนังสือแปล นิตาน คำานาน จำนวน 38 เรื่อง ผลปรากฏว่าคุณธรรมหลักที่ปรากฏในเรื่องมากที่สุด คือ การให้ ความเมตตากรุณา การคบคนดีเป็นมิตร ความขยันหมั่นเพียร คุณธรรมหลักที่ไม่ปรากฏเลย ได้แก่ การไม่ทำร้ายร่างกาย ไม่โลภลักขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่พูดเท็จ ไม่เล่นการพนัน ละอายและเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว การมีระเบียบวินัย ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความประหยัด กตัญญูกตเวทิตะ ความสุภาพอ่อนน้อม ความสามัคคี ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

จุฑาทิพย์ อีระภาค (2529) ได้วิจัยเรื่อง "วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" และ กัทริยา สามารถ (2532) ได้วิจัยเรื่อง "วิเคราะห์จริยธรรมในนวนิยายที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ช่วง พ.ศ. 2515 - 2529" พบว่า จริยธรรมด้านความสามัคคี ปรากฏในเนื้อหาน้อยที่สุด

อภิพันธ์ แกมแก้ว (2531) ได้วิจัยเรื่อง "หนังสือกลอนเปล่าที่พิมพ์ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2526 ถึง 2529" พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2529 ได้มีการจัดพิมพ์หนังสือกลอนเปล่าออกมามากที่สุด เนื้อหาของหนังสือกลอนเปล่าเหล่านี้เป็นเนื้อหาแสดงอารมณ์และความรู้สึกมากที่สุด และหัวข้อเนื้อหามีน้อยที่สุด คือ ปรัชญา

5. งานวิจัยสำรวจตลาดหนังสือปัจจุบัน

นิตา ชูโต และคณะ (ม.ป.ป.) วิจัยเรื่อง "หนังสืออ่านสำหรับเยาวชนซึ่งตีพิมพ์พ.ศ. 2524 - 2526" พบว่า นวนิยายเป็นหนังสือที่ได้รับการผลิตมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวนิยายรักมียอดการผลิตสูงสุดและเป็นที่ยอมรับทั่วไประหว่างผู้อ่านเกือบทุกวัย แต่ผู้อ่านที่เป็นเพศหลักสำคัญ คือ วัยหนุ่มสาว หรือเยาวชน

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศได้ข้อสรุปว่างานวิจัยส่วนใหญ่ ศึกษาพร้อมทั้งวิเคราะห์ เนื้อหา แนวคิด ของนวนิยายในแง่มุมต่าง ๆ และมีงานวิจัยเพียงเรื่องเดียว คือ ของ นิตา ชูโต และคณะ (ม.ป.ป.) ที่สำรวจสภาพปัจจุบันของนวนิยาย ซึ่งพอจะสรุปรายละเอียดของงานวิจัยที่ผ่านมา ได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาเนื้อหาของนวนิยายไทย เริ่มตั้งแต่ประวัติความเป็นมา โดยแบ่งระยะเวลาการศึกษาเป็นช่วง ๆ และศึกษาต่อเนื่องกันมา เป็นการศึกษาภาพรวมของนวนิยายไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีเนื้อหาของนวนิยายรักมากที่สุด

งานวิจัยที่ศึกษาแนวคิดที่ปรากฏในเนื้อหาของนวนิยาย มีงานวิจัยที่ศึกษาภาพรวมของนวนิยายไทย ช่วง พ.ศ. 2501 - 2506 พบว่า แนวคิดส่วนใหญ่เป็นแนวคิดเกี่ยวกับความรักมากกว่าแนวคิดอื่น ๆ

งานวิจัยที่ศึกษาเพื่อวิเคราะห์ คุณค่า คุณธรรมและสาระความรู้ต่าง ๆ ของหนังสือประเภทบันเทิงคดี หรือวรรณกรรม ส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องกันว่า โดยเฉพาะนวนิยายนั้นให้คุณค่า คติธรรม คุณธรรมและสาระความรู้ต่าง ๆ มากมาย ซึ่งผู้อ่านสามารถใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่สำรวจตลาดหนังสือปัจจุบันของไทย พบว่า นวนิยายรักมียอดการผลิตสูงสุด และได้รับความนิยมจากผู้อ่าน โดยเฉพาะผู้อ่านเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศส่วนใหญ่จะศึกษาผลงานของนักเขียนแต่ละคนเกี่ยวกับการใช้แนวคิดโรแมนติกในเนื้อหาของนวนิยาย พบว่า การใช้แนวคิดโรแมนติกมีความสำคัญต่อนักเขียนเป็นอย่างมากในการผลิตผลงาน ดังเช่น การใช้แนวคิดโรแมนติกสอดแทรกผสมผสานอยู่ในนวนิยายประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเนื้อหาของนวนิยายด้วยวิธีการเปรียบเทียบ คือ ศึกษานวนิยายรักสำหรับวัยรุ่นนำมาเปรียบเทียบกับนวนิยายสมจริงสำหรับวัยรุ่น พบว่า ทั้งนวนิยายรักและนวนิยายสมจริง มีความแตกต่างกันเล็กน้อย ส่วนใหญ่ เนื้อหานวนิยายมีคุณค่าให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านวัยรุ่นเหมือนกัน

จะเห็นจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมา สภาพทั่วไปของนวนิยาย โดยชี้ประเด็นที่สำคัญ คือ เนื้อหา การผลิต แนวคิดของนวนิยายไทย พบว่า นับตั้งแต่อดีตจนถึงสภาพตลาดหนังสือปัจจุบัน นวนิยายรัก คงครองอันดับสูงสุดทุกประเด็นที่กล่าวมาและเหตุผลประการหนึ่งที่สำคัญ คือ ยังไม่มีงานวิจัยใดศึกษาเนื้อหาของนวนิยายรักว่าได้นำแนวคิดเรื่องคุณค่าแก่ผู้อ่านบ้างหรือไม่ ทั้ง ๆ ที่นวนิยายรักเป็นงานวรรณกรรมชนิดหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน โดยเฉพาะเยาวชนเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเนื้อหาของนวนิยายรักของไทยที่ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2527- 2530 ซึ่งเป็นการศึกษาต่อจากงานวิจัยของ นิศา ชูโต และคณะ (ม.บ.บ.) ว่ามีเนื้อหาที่ให้แนวคิดช่วยเสริมสร้างและสาธิตความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อ่านบ้างหรือไม่ อันจะเป็นประโยชน์แก่ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และบรรณารักษ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางการเลือกซื้อหรือแนะนำการอ่าน นอกจากนี้ยังมีส่วนกระตุ้นให้ผู้แต่งนวนิยายรักได้ตระหนักถึงสิ่งที่จะถ่ายทอดไปสู่อ่าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจปริมาณนวนิยายรักของไทยที่ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2530
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาของนวนิยายรักของไทย

แนวเหตุผลที่สำคัญ

ในแวดวงตลาดหนังสือไทย นวนิยายรักมีปริมาณการผลิตสูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื้อหาสาระของหนังสือนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังให้แนวคิดด้านต่าง ๆ อีกด้วย

ขอบเขตการวิจัย

เพื่อทำการวิจัยศึกษาเนื้อหาของนวนิยายรักของไทยที่ตีพิมพ์ครั้งแรก ในช่วงปีพ.ศ. 2527 - 2530 ระบุปีพิมพ์ไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ไม่รวมหนังสือแปล รวมเรื่อง นิทาน คำขวัญ หนังสือชุด และนวนิยายขนาดสั้น (มีจำนวนหน้าประมาณ 50 - 150 หน้า) ประชากรรวมทั้งสิ้น 180 ชื่อเรื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สืบจรรยาชื่อและรวบรวมนวนิยายรักของไทยที่ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2530 จากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ (เช่น บุรพาสาร์น รวมสารสิน คลังวิทยา เป็นต้น) ร้านขายหนังสือ ร้านเช่าหนังสือ หอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดต่าง ๆ
2. คัดเลือกและรวบรวมนวนิยายรักของไทยที่มีลักษณะตรงตามขอบเขตที่กำหนดไว้
3. ศึกษาประวัติความเป็นมาของนวนิยายรักของไทยจากเอกสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รวมทั้งวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ศึกษาแนวทางการสำรวจเนื้อหาของนวนิยายรักของไทย จากเอกสาร งานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์ศึกษาเนื้อหาของนวนิยายรักของไทย
5. นำเกณฑ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมแล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง เพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์วิเคราะห์ข้อมูล
6. อ่านนวนิยายรักของไทยที่เป็นประชากรแต่ละเล่มลงรายการบรรณานุกรม บันทึกรายละเอียดที่สำคัญของเนื้อหาของนวนิยายลงบัตร ขนาด 5 x 8 นิ้ว
7. อ่านนวนิยายรักของไทย อีกครั้งหนึ่ง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมชี้ตรอยคะแนนใน

ตารางวิเคราะห์ข้อมูล และทำบรรณนิทัศน์

8. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ใช้สูตร $P = \frac{n \times 100}{N}$
9. สรุปอภิปรายผลในรูปตารางและให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงปริมาณการผลิตนวนิยายรักของไทย ช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2530
2. ผลจากการศึกษาวิจัยนี้จะช่วยให้ทราบเนื้อหาสาระของนวนิยายรักของไทย ว่ามีแนวคิดเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในด้านใดบ้าง
3. เป็นแนวทางสำหรับครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และบรรณารักษ์ ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ในการเลือกซื้อและแนะนำการอ่านนวนิยายรักของไทย

คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

นวนิยายรัก หมายถึง นวนิยายที่มีเนื้อหาล้วนใหญ่เกี่ยวกับความรัก ระหว่างชายหนุ่ม และหญิงสาว เสนอได้หลายแนว เช่น รักสุข รักเบาสมอง หรือรักกระจุกกระจิม รักโศก เนื้อหา หมายถึง ข้อความ สาระ เรื่องราวที่ปรากฏในนวนิยายรักของไทย แนวคิดหรือคุณค่า ใช้ในความหมายเดียวกัน คือ หมายถึง ความคิดที่มุ่งไปในทางที่ดีงาม ได้แก่ ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมส่วนบุคคล สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ครอบครัวและสังคม ตลอดจนให้สาระความรู้ด้านต่าง ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย